

01. परा-अयते भवति -

(1) परायते	(2) पलायते
(3) पारायते	(4) पर्यावर्तते

02. मीमांसादर्शनस्य प्रणेताऽस्ति -

(1) सायणाचार्यः	(2) जैमिनिः
(3) माधवाचार्यः	(4) गौतमः

03. पुराणानां कर्ताऽस्ति -

(1) व्यासः	(2) सूतः
(3) शुकदेवः	(4) शौनकः

04. योगसूत्रस्य प्रथमं सूत्रं वर्तते -

(1) अथातो योगजिज्ञासा	(2) अथातो योगः
(3) अथ योगं व्याख्यास्यामः	(4) अथयोगानुशासनम्

05. गोपथब्राह्मणं संबद्धं वर्तते-

(1) ऋग्वेदेन	(2) यजुर्वेदेन
(3) सामवेदेन	(4) अथर्ववेदेन

06. सांख्यमतानुसारं पुरुषो वर्तते -

(1) त्रिगुणात्मकः	(2) चेतनः
(3) प्रधानः	(4) अव्यक्तः

07. विवाहस्य भेदा भवन्ति -

(1) 4	(2) 6	(3) 8	(4) 10

08. आगमशास्त्रमतेन जगतःस्वरूपं विद्यते -

(1) विवर्तः	(2) सत्यम्
(3) मिथ्या	(4) शून्यम्

09. स्याद्वादः सिद्धान्तोस्ति -

(1) आगमशास्त्रस्य	(2) न्यायशास्त्रस्य
(3) जैनशास्त्रस्य	(4) सांख्यशास्त्रस्य

10. मीमांसा पदस्य लक्ष्यार्थः -

(1) जिज्ञासा	(2) न्यायः
(3) विचारः	(4) ऊहनम्

11. धर्मजिज्ञासा इत्यत्र जिज्ञासापदस्य लक्षणया कोऽर्थः-

(1) ज्ञानेच्छा	(2) ज्ञानम्	(3) मीमांसा	(4) विचारः

12. कवतीषु किं साम गेयम्-

- (1) रथन्तरम् (2) वामदैव्यम् (3) बृहत्साम (4) यत्किमपि

13. कर्मभेदविचारः कस्मिन्नध्याये वर्तते-

- (1) प्रथम (2) द्वितीये (3) पञ्चमे (4) षष्ठे

14. स्थानापत्तिकल्पित वचनातिदेशः अन्तर्भवति-

- (1) प्रत्यक्षवचनातिदेशे (2) नामातिदेशे
(3) अनुमितवचनातिदेशे (4) सादृश्य कल्पितातिदेशे

15. ग्रहं संमार्ष्टि इत्यत्र किम् अविवक्षितम्-

- (1) ग्रहत्वम् (2) एकत्वम् (3) संमार्गः (4) प्रत्ययः

16. क्षुत आचामेत् इति वर्तते-

- (1) पुराणवचनम् (2) श्रुतिवचनम् (3) स्मृतिवचनम् (4) आचारः

17. दध्ना इन्द्रियकामस्य जुहुयादित्यत्र धात्वर्थस्य अन्वयो भवति-

- (1) साध्यत्वेन (2) अधिकरणत्वेन (3) करणत्वेन (4) भाव्यत्वेन

18. निर्वीतं मनुष्याणामिति वर्तते-

- (1) अर्थवादः (2) विधिः (3) मन्त्रः (4) प्रैषः

19. न तौ पशौ करोति न सोमे इति वाक्ये 'न सोमे' इति अंशः वर्तते-
- (1) अर्थवादः (2) निषेधः (3) पर्युदासः (4) उपसंहारः
20. प्रयाजशेषेण हवींष्वाभिधारयति इत्यत्र अभिधारणं वर्तते-
- (1) संस्कारकम् (2) प्रतिपत्तिकर्म
(3) प्रधानकर्म (4) उपयोक्ष्यमाणार्थं कर्म
21. "तस्मात्सर्वप्रमाणानां तर्कोऽनुग्राहकःस्थितः" इति कस्य ग्रन्थस्य वाक्यम्-
- (1) श्लोकवार्तिकस्य (2) मानमेयोदयस्य
(3) तन्त्ररहस्यस्य (4) शास्त्रदीपिकाग्रन्थस्य
22. अभावप्रमाणं स्वीकुर्वन्ति-
- (1) भाट्टाः (2) प्राभाकराः (3) नैयायिकाः (4) बौद्धाः
23. मीमांसकमते आत्मा नास्ति-
- (1) विभुः (2) चैतन्याश्रयः (3) मानस प्रत्यक्षगम्यः (4) चिद्रूपः
24. मीमांसकमते शब्दस्य किं नास्ति-
- (1) गुणत्वम् (2) विभुत्वम् (3) नित्यत्वम् (4) वाचकत्वम्

25. मनसि मीमांसकाः स्वीकुर्वन्ति-

- (1) क्रियाम् (2) अणुत्वम् (3) विभुत्वम् (4) चञ्चलत्वम्

26. तर्के प्रतिपक्षासाधकत्वं वर्तते-

- (1) तर्काप्रतिहतिः (2) अननुकूलत्वम्
(3) अनिष्टत्वम् (4) विपर्ययपर्यवसानम्

27. प्रायणीय निष्कासो वर्तते-

- (1) उपयुक्तसंस्कारकम् (2) उपयोक्ष्यमाणसंस्कारकम्
(3) प्रधानकर्म (4) आरादुपकारकम्

28. सौत्रामणिः वर्तते-

- (1) पाकयज्ञः (2) हविर्यज्ञः (3) सोमयज्ञः (4) अग्निहोत्रम्

29. धर्मलक्षणे श्रेयः साधनत्वमात्रोक्तौ कुत्र दोषः-

- (1) ब्रह्मणि (2) श्येने (3) भोजने (4) स्वर्गे

30. शालिकनाथमते लिङ्गार्थः कः-

- (1) भावना (2) कार्यम् (3) इष्टसाधनता (4) यागः

31. धात्वर्थः भावनायां करणत्वं केन प्रमाणेन भवति-
- (1) एकाभिधानश्रुत्या (2) एकपदश्रुत्या
(3) लिङ्गेन (4) विभक्त्या
32. शालिकमतानुसारं सादृश्यं वर्तते-
- (1) गुणः (2) द्रव्यम् (3) पदार्थः (4) प्रतियोगि
33. तन्त्रवार्तिकम् कस्य ग्रन्थस्य व्याख्या वर्तते-
- (1) शाबरभाष्यस्य (2) मीमांसासूत्रस्य (3) डामरतन्त्रस्य (4) श्लोकवार्तिकस्य
34. विशुद्धज्ञानदेहाय त्रिवेदीदिव्यचक्षुषे इति मङ्गलं कुत्र वर्तते-
- (1) मार्कण्डेय पुराणे (2) श्लोकवार्तिके
(3) तन्त्र वार्तिके (4) शास्त्रदीपिकायाम्
35. सौगतप्रोक्तस्य अधोहवादस्य खण्डनं कुमारिलभट्टेन कस्मिन् ग्रन्थे कृतम् -
- (1) श्लोकवार्तिके (2) तन्त्रवार्तिके
(3) टुप्टीकायाम् (4) शास्त्रदीपिकायाम्
36. को ग्रन्थः खण्डदेवरचितो नास्ति-
- (1) भाट्टचिन्तामणिः (2) भाट्टतन्त्ररहस्यम्
(3) भाट्टकौस्तुभः (4) भाट्टदीपिका

37. आर्थीभावना वर्तते-

- (1) स्पन्दरूपा (2) क्रियारूपा (3) प्रयत्नरूपा (4) प्रवर्तनारूपा

38. अनुभूतिः प्रमाणम् इति कस्य मतम्-

- (1) शालिकनाथः (2) कुमारिलभट्टः (3) मुरारिमिश्रः (4) पार्थसारथिमिश्रः

39. पशुना यजेतेत्यत्र एकवचनस्य करणाङ्गत्वम् केन प्रमाणेन-

- (1) समानाभिधानश्रुत्वा (2) एकपदश्रुत्या
(3) तृतीयाश्रुत्या (4) लिङ्गेन

40. मीमांसकमते आख्यातेन कर्ता कथं लभ्यते-

- (1) आक्षेपेन (2) अभिधया (3) लक्षणया (4) ऊहेन

Short Answer Questions**लघु उत्तरीय प्रश्न**

Note: Attempt any **five** questions. Write answer in **150-200** words. Each question carries **16** marks. Answer each question on separate page, after writing Question Number.

किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। प्रत्येक का उत्तर **150-200** शब्दों में दीजिए। प्रत्येक प्रश्न **16** अंकों का है। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर अलग पृष्ठ पर प्रश्न संख्या लिखकर शुरू करें।

01. वेदापौरुषेयत्वं सयुक्ति साधयत ।
02. शाब्दीभावनायाः लक्षणं विलिख्य तस्याः अंशत्रयं निरूपयत ।
03. अर्थवादाधिकरणसारः स्वभाषया लेख्यः ।
04. अथातो धर्मजिज्ञासा इति सूत्रस्यार्थः प्रतिपदव्याख्यापूर्वकं लेखनीयः ।
05. वाक्यभेदभयात् कर्मनामधेयत्वं प्रतिपादनीयम् ।
06. अर्थापत्तिप्रमाणस्य लक्षणं विलिख्य तस्य भेदद्वयं सोदाहरणं प्रतिपादनीयम् ।
07. विनियोगविधेः सहकारिभूतस्य श्रुतिप्रमाणस्य भेदोदाहरणपुरस्सरं निरूपणं कर्तव्यम् ।
08. सूत्रोक्तं धर्मलक्षणं निरूप्य पदकृत्यं प्रदर्शयत ।

09. श्रुतिस्मृत्योर्विरोधे का ग्राह्येति सोदाहरणं निरूपयत ।
10. कर्मभेदकानां षण्णां प्रमाणानां नामोल्लेखपूर्वकं अभ्यासस्य निरूपणं कर्तव्यम् ।